

Effectief spellingonderwijs

Prof. dr. Anna M. T. Bosman

Radboud Universiteit Nijmegen
Sectie Orthopedagogiek van Leren en Ontwikkeling

www.annabosman.eu

Stand van zaken van het spellingonderwijs

Onderbelicht

- Onderzoek
 - Onderwijs
 - Meeste methodieken
-

Opbouw van de spellingcategorieën

Klankzuiver: Alle prototypische klank-letterkoppelingen; inclusief AU-OU (au-plaat) en EI-IJ (ei-plaat)

Niet-klankzuiver: regels en denkwijzen meer dan 30

Wat is een goede didaktiek?

Zo leer je kinderen lezen en spellen

Drs. José L.M. Schraven

www.zoleerjekinderenlezenenspellen.nl

Cito Spellingscores Bao

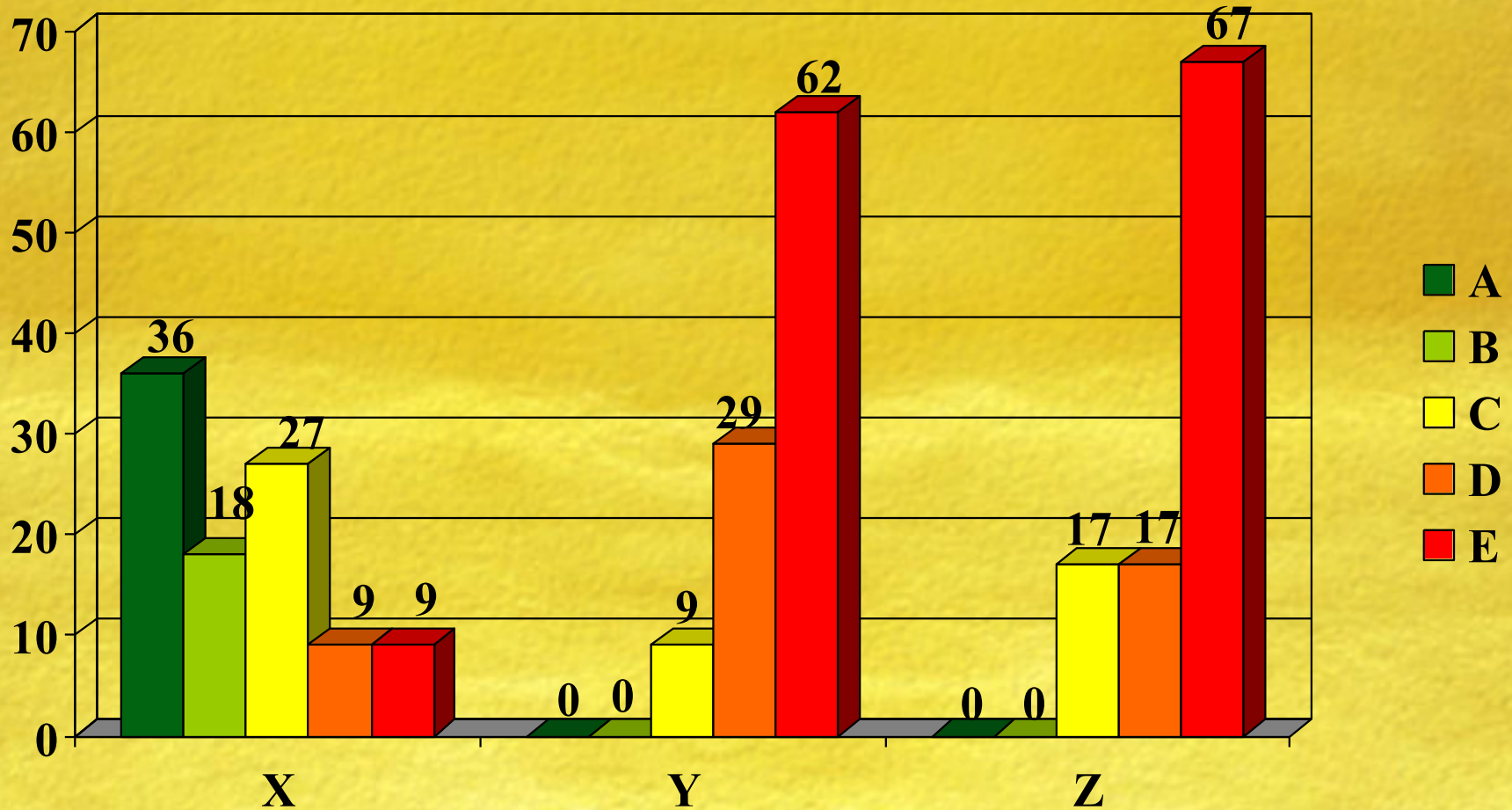
Groep 3

Cito	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
A	6	57	56	46	53	42	50
B	23	24	33	33	31	21	35
C	24	14	6	21	16	37	15
D	35	5	5	0	0	0	0
E	12	0	0	0	0	0	0
Gem.	C	A	A	A	A	A	A

Groep 6

Cito	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009
A	9	50	45	52
B	32	31	40	26
C	32	19	10	22
D	23	0	5	0
E	4	0	0	0
Gem.	C	A	A	A

Cito spelling scores Sbao

E3b 2006-2007

En waarom??

- *instructie* door de leerkracht (direct instructiemodel)
- *Organisatie* is *groepsgewijs* en *busopstelling* (functioneel)
- volledige *oriënteringsbasis* (Russische leerpsychologie)
- *gestructureerde* aanpak (taakanalytisch)
- *herhaling* en *oefening* (overleren)
- *vast les- en dagritme* (vertrouwdheid)
- *multisensoriële* basis (belichaming)
- *kennis* van het *Nederlands* (regels en denkwijzen)
- *kennis* over *leren lezen en spellen* (probleemgebieden)

dit alles tezamen maakt de methodiek **PREVENTIEF!**

Wat moet er veranderen in het onderwijs?

- Spellingonderwijs gelijk laten lopen met lezen (vanaf de eerste dag)
- Elke dag een oefendictee
- Structuur is leidraad (regels en denkwijzen)
- Leerkracht oefent samen met de leerlingen

Wat moet er veranderen in het toetsen van de spelling?

- Het dictee keert terug als toetsvorm
- De meerkeuzetoetsvorm wordt afgeschaft
- Leerkrachten analyseren zelf de spelfouten
- Leerlingen krijgen altijd (en zo snel mogelijk) inhoudelijke feedback op hun spelling

Waarom geen meerkeuze?

- A. Ben je in de **zomer** op vakantie geweest?
- B. De **caviea** van de buren heet Sammie.
- C. Mijn moeder heeft een **taart** gebakken
- D. Weet jij waarom hij zo **raar** doet?

Daarom!!

Leerling	Vershil	Leerling	Vershil
a	-9	j	-1
b	-8	k	-1
c	-5	l	0
d	-3	m	0
e	-3	n	0
f	-2	o	1
g	-2	p	2
h	-2	q	3
i	-1	r	4

16% goed op dictee; fout op meerkeuze
9.8% fout op dictee; goed op meerkeuze

Referentieniveaus!?

Ambitieniveau 1S is nu 65% kan naar minimaal 85% voor alle leerlingen (voor Bao 95%)

Ambitieniveau 1F is nu 85% kan naar 95% voor alle leerlingen (voor Bao 100%)

Waarom? zie het succes van ZLKLS

Spellingtijd

- Dagelijks
- Een half uur
- Leerkracht is actief betrokken bij de les

Spellingtijd is Spellingkwaliteit

Spellingcontrole

NIET in het basisonderwijs, omdat

- een correct antwoord aanklikken didactisch zinloos is
- er veel pogingen nodig zijn om een woord alsnog goed te spellen
- vooral zwakke spellers feedback nodig hebben over de oorzaak van de fout
- men vrijwel uitsluitend van zelf opschrijven/intypen leert spellen (niet van voordoen)

Bron: Huygevoort, M. (2009). *Improving Beginning Literacy Skills by means of an Interactive Computer Environment*. Academisch Proefschrift.

Speciale dank aan

Drs. José Schraven

SBO 'De Schalm' te Zwolle

OBS 'Het kofschip' te Zevenaar

